

Yves Charles Marie Le Moal (Koadoud 1874
– Koadoud 1957). **Dir-naDor** : Dir na dorr.

Tog Jani ha Paotr e vragou berr

Bet embannet e 1908

(Modernnaet eo bet an doare-skriva)

Taolenn

Tog Jani.

Paotr e vragou berr

Tog Jani

Marianna, mamm Jani ;

Jani.

Ar Billaouerez.

Soazig, merh ar billaouerez.

Diviz 1

Marianna – Jani

Jani

Mamm ! arru eo Soazig ! Klask a rin pillou da rei dezi ?

Marianna

Ya, gand e taolfet ple na rofet ket dezi treo' mad e-leh treo' fall, 'vel 'poa greet ar wech diwezañ, pa 'poa taolet er pillou loerou nevez ho c'hoar. Me 'ya da zerri kaol bremañ... Goulenn a refet diou gudenn hloan evid ar pillou...

Jani

Ya, mamm !

Marianna

Gortozet 'ta !, ma larin deoh !... Diou gudenn hloan du ha teir gudenn hloan ruz.

Jani

(o tibab pillou en eue hpufr)

Ya, mamm, diou gudenn hloan ruz...

Marianna

N'e' ket ruz, du !

Jani

Ya, mamm, teir gudenn hloan du.

Marianna

N'e' ket teir, diou am-eus laret deoh !

Jani

Ya, mamm, diou gudenn hloan ruz ha teir gudenn hloan du.

Marianna

O ! gwasad bugel eo houmañ ! N'on ket evid bountañ seurt ebed en he fenn ! Selaouet,

ha ma dalhet ket soñj !... Gweled a ret ar skubeleñn ?

Jani

(war an ton gouelañ)

Ya, mamm !

Marianna

Goulenn a refet ‘vid ar pillou diou gudenn hloan du ha teir gudenn hloan ruz. Laret war ma lerh !

Jani

Diou gudenn hloan du ha teir gudenn hloan ruz.

Marianna

‘Vel-se ! Ha bremañ diwallet na veh ket fur, pe me ‘welo ! Ma biz bihan a gonto din an doareou.

Diviz II

Jani

(*heh-unan*)

Sell nag a billou ‘m-eus kavet ! r re-ze a dalv ouspenn diou gudenn hloan... hloan... hloan... ruz ?... Ma Doue ! ankouaet em-eus ! A ! nann ! teir gudenn hloan du eo, ha diou hini ruz ! Ya, mez ar pillou a dalv kalz ouspenn. Ar re-ze ‘zo pillou mad, ha re gaer ! Daoust petra a houlfen c’hoaz ? Nadoziou ? Mamm he-deus re nevez ! Spillou, klochedou, ereou botou ? Se n’e’ ket tra-walh ! Sell ! ma houlfen eun tog ? Hounnez a werz tokou, hag an oll verhed bihan all o-deus tokou, nemedon. Fañchoñ Traou¹-ar-bourk, he mamm ‘devoa prenet unan fleuriet kaer disadorn. Nastazi Chigodenn zo greet unan dezi gand he c’hoar... N’e us nemedon ken en boned. N’ouzon ket perag n’houl ket mamm eh afen en tog. An deiz all he-devoa roet eur flumm din (ya, ken am-eus debron abaoe !) abalamour ‘m-oa goulet diganti prenañ eun tog din... (*Chom a ra da zoñjal*).

---

¹ Traou : Traoñ.

N'eus forz ; me 'ya da rei ma boned d'ar billaouerez, ha marteze neuze 'mo eun tog gand mamm. (*Mond a ra er-mêz da gerhad he boned hag e stlap anezañ er pillou*).

Bremañ 'welin ket anezañ ken bepred, an dra treset fall ! Aze, 'mesk ar pillou, 'vo brao a-walh troad eur goz laouer, 'vid ne vo ket gwelet...

Diviz III

Soazig- Jani

Soazig

Chekon, Jani, c'hwi 'zo o klask pillou din, merh vad ?

Jani

Ya ! Set' pesort bern am-eus kavet ! Ar reze a dalv kalz a arhant, n'e' ket 'ta, Soazig ?

Soazig

Kalz a arhant, merhig paour ? Ne werzin ket ane' deg kweneg !... Diou gudenn hloan a roin dit evid se.

Jani

Ma, me 'houlo digand da vamm ; hounnez a roio muioh din...

Soazig

Mamm 'zo eet e kêr da brenañ tokou, ha n'arruo ket amañ hirie !...

Jani

Tokou a zo ganit ivez ?

Soazig

Ya ; eun tok 'teus c'hoant ? Sell amañ ar re
a chom ganin !

Jani

O ! ar re-ze a zo brao ! Galloud a ran
lakaad unan war ma fenn da weled ?

Soazig

Ya, ha daou ivez, mar kerez !

Jani

Prenañ, avad, n'hallan ket, pa n'emañ ket
mamm er gêr....

Soazig

Bepred e hellez lakaad ane', 'r pezh a gari.

Jani

(Oh êsa tri pe bevar dok dioustu-kaer)

O ! hemañ 'vije brao din, hag hemañ all, hag
hemañ 'ta ! Pegement eo tokou evel-henn ?

Soazig

O ! kalz a arhant, merh vihan !

Jani

Lar din bepred !

Soazig

N'eus ket pillou a-walh er vilajenn da brenañ eun tok evel-se ! Hennez eo an hini kaerrañ ! Mond a ra koant dit, avad ! Perag ne lak ket da vamm arhant en tok ?

Jani

N'ouzon ket, mez soñj eo prest d'ober.

Soazig

Kas an tok-se ganit neuze !

Jani

Ya, mez bezañ 'mo tra-walh a billou da baeañ anezañ ? Gortoz !... (*Mond a ra da gerhad treo' er-mêz*). Sell hemañ n'e' ket mad ?

Soazig

Petra eo ?

Jani

Eur goz vroz da vamm.

Soazig

(o selled outi)

Eo, mad sur ! *(A-gostez)*. Eur vroz koulz ha nevez !

Jani

Tra-walh az-teus ?

Soazig

Mar 'tije bet c'hoaz eun tamm koz hiviz bennag dre aze da lakaad gand ar goz vroz-mañ ?

Jani

Eo, ma hoar eo toull he re, kazi oll... Mad eo houmañ ?

Soazig

Ya da ! *(A-gostez)* N'e' ket ar fallañ he-deus dibabet !

Jani

Tra-walh 'teus bremañ !

Soazig

Keit ma'h out, m'az-tije c'hoaz eur bragou difoñs bennag !

Jani

(O tridal)

Just, ma breur Fañch 'nevoa difoñset ar hi Azor e hini dezañ disul gand e zent. N'e' ket mad hennez ?

Soazig

Eo da ! Me ne zellan ket ken tost –se ! – Ma feiz, poent eo dezañ dodn d'ar pillou ! Tamm koz koef brein ebed n'az-teus ket ?

Jani

N'eus ket tra-walh a dreo' c'hoaz ?

Soazig

An tok a zo nevez, hag an treo'-mañ a zo treo' koz toud, n'ouzout ket se ? Kalz a dreo'

koa ya da dalvezoud unan nevez, ha, dreist-oll,
da dalvezoud eun tok ‘vel hemañ !

Jani

Koef braz ma hoar Katell a zo aze hag eñ
roget. N’e’ ket brein, avad, mez marteze ‘vo
mad, memez tra !

Soazig

(o kemer ar hoef)

Ya, ya, mad sur ! N’e’ ket red dezañ bezañ
brein pud... Sell, bremañ eo paeet da dog !
Kenavo ar wech all, ha chañs dit gantañ !

Diviz IV

Jani

*(heh-unan, pignet war eur skaoñ dirag ar
mezellour)*

O ! hemañ ‘zo koant hemañ ‘zo koant ! Pesort tu eo ar bravañ ? An tu-mañ ? Nann, an tu-ze ! Ha bremañ, pa’h in d’an overenn disul, an dud a zello ouzin ivez hag a laro din, ‘vel da Fañchon Traou ar bourk : « Chekon ! Jani ; c’hwi ‘zo koant gand ho tok nevez ! Dalet eur gwenneg da gad ho lod !...

Diviz V

Marianna – Jani

Marianna

(o tond en ti)

Petra ? Penaoz ? Piou eo ar skrabell-mañ
gand he zok ruz ?

Fañchon Traou ar bourk eo ? Ha peleh eo
eet Jani ?

*(Jani a zo dizroet ha sachet he zok 'dreg e
gein).*

Penaoz, kanfardenn, c'hwi eo a zo aze ?

(Kregi 'ra en breh Jani).

Euz a beleh 'peus bet a, tok-se ? Laret
din !..

Jani

Ar... ar.... hi.... bill... billaou.... billaou....

Marianna

A ! Ya ! Ar billaouerez he-deus roet
anezañ deoh ?

Jani

Ya... Ya... Ya.... !

Marianna

Hag ho-peus roet petra dezi evitañ, laret
din ?

Jani

Pi... pi.... pill... pillou !

Marianna

A ! ma fillou 'peus roet evid an tok ? Ha
ma gloan ? Peleh ema ma gloan ?... Komz a
refet ?

Jani

(o ouelañ doureg)

Hi ! hi ! hi !

Diviz VI
Ar memez re – Ar billaouerez

Ar billaouerez

(gand he sah e krap he skoaz)

Penaoz ‘ta, Marianna, emañ kont gand an treo’-mañ oll ?... Me ‘zo o paouez kaoud eur boned gwenn nevez-flamm e-touez ma fillou, hag ar havr vihan euz du-mañ ne larfe ket din euz a beleh ‘deus bet anezañ !... Neuze ‘m-eus kavet c’hoaz eur bragou koulz ha nevez, nemed zo bet korg eur hi bennag er foñs anezañ ; kavet em-eus eur houel braz a dalv bepred pemp lur warn-ugent, daoust eo roget eun tamm ; eun hiviz vad, eur vroz ha n’e’ ket hanter-uz.

Eun inosant bennag, a dra zur, ‘nevo lakaet an treo’-mañ er pillou ?

Marianna

(Goude ober eur zell oute)

Setu amañ *(o tiskouez Jani)* an hini ‘deus greet an taol kaer-ze !

Ar billaouerez

An inosant paour !

Marianna

Inosant ? N'e' ket, foletr gar dezi ! Houmañ a ouie mad petra ree ! Ya, n'e' ket heb goud dezi !...O ! 'Velkent ha goude !... (*o selled an treo*'). He boued ! he boued nevez !... O ! mar gallan bezañ krog en eru vaz ! Ha bragou he breur !... Santez ! Ha koef he c'hoar ! Itron Varia ! Eur hoof a zeg skoed d'ar pillou !... Bremañ souden me 'ya d'ho teski !... Beteg ma broz !... Hag hiviz Katell !... Gortozet !

(Kemer a ra eur vaz ha lakaad lostenn an avel)

Jani

Aiou ! aiou ! aiou ! Mammig kêz, 'rin ket ken ! o ! aiou ! 'rin ket ken !

Marianna

(o peuziñ)

Eun tok ho-po ? A ! ya ! eun tok ho-po ? Me 'distago sorhenn... an tokou... diouzoh !... Lakaad er pillou... 'vid eun tok... ma broz...

merinoz.... hag hiviz fin he c'hoar... hag he boned... tulotet²... 'vid eun tok... a bemp... kwenneg !

Jani

Aiou 'ta ! aiou ! aiou ! mamm gêz ! 'Rin ken ! 'rin ken ! Aiou !

(Pa ziskrog he mamm, Jani a deh 'n eur flourañ traou³ he hein gand he daouzorn).

Ar billaouerez

Memestra, Marianna, garo ouz ar bugel-ze ! 'Vid kelo' eun tok ! Ha peogwir eo kavet ho treo' ?

Marianna

Ya, ya, kavet int ha bennoz Doue d'an dud onest ! Mez amañ ne vo ket a dokou, keit ma vin-me beo ! Houmañ ne vo ket dimezell ! 'Vel he mamm, hi a zougo ar boned hag ar hoef, hag a zesko labourad ha lakaad a-gostez ardou kêr. Ma roan tro dezi hirie da gemer eun tok, warhoaz e ranko kad eur robenn ; an deiz

---

² tulotet : ?

³ traou : traoñ.

war-lerh, eur *mimi*, ha goude eur manegou...
ha me ‘oar ! Ar wech eet he fenn en ficherez,
piou a deuiio a-benn anezi ? He boned a viro,
pan eo me a zo mestr ! Laret e vez eo kerroh ar
boned ? Mamm a oa paourroh evidon, ha
koulskoude e talhas din bepred bonedou
gwenn ! Kerroh a laran-me ivez ! Ya da, ar
mammou zod klask distresañ o bugale ! Ma,
ma hin-me ne vo ket distreset !

Ar billaouerez

(c’hwezo)

Ma rafe an oll vammou kemend-all, n’efe
ket koñvers an tokou en-dro !

Marianna

N’ouzoh ket petra lared ! Kenwerz an
tokou ? Euz a beleh e teu an tokou-ze ? Euz
kostez Pariz ? Peleh eh a arhant ar mammou a
bren ane’ d’o bugale ? Da gostez Pariz, da
lardañ tud ha n’anavezom ket, ha n’int dim na
kar na par ! Komzet din euz ar bonedou ! Ar
re-ze ‘zo greet gand merhed euz on bro, ha pa
roan arhant deoh evid unan, e ouian eh a ma
gwenneien da rei bara da dud hag a zo kerent,

amezeien din, pe, da vihannañ, Bretoned
eveldon. Ma arhant-me a chom ‘barz ar vro,
hag ar vro ‘vez gwell diouti, hag arhant an
tokou a ya da Bariz da lakaad ober goap
ahanom !

Ar billaouerez

N’em-oa biskoaz soñjet en se !

Marianna

Ma, dalhet soñj euz ma hentel ! (*Da Jani*).
Ha c’hwi ivez, plahig !... Alo, laret din ha
c’hwi a dalho soñj ?

Jani

Ya, mamm gêz !

Marianna

Alo, laket ho poned !
Roet eur pok din bremañ !
(*Lakaad a ra he boned ha rei eur pok d’he
mamm*).

Ar ridoch a gouez.

Paotr e vragou berr

Yann, 17 vloaz, mentet braz.

Job, 21 bloaz, mentet bihan.

Perig, 12 vloaz.

Breudeur int.

Mona, o mamm-goz, 75 vloaz.

Fañch, 58 vloaz, mevel.

Kludenn, kemener.

Amezeien, tri pe bevar.

Pez en eun arvest

(Ar pezh penn-da-benn a dremen en ti, diou zor warnañ, unan a bep tu. Etre an abardaez hag ar beure, da beder eur).

Diviz kentañ

Mona – Yann – Job

Mona

Mona a zo heh-unan o nezañ e korn an oaled.

Yann

(o tond en ti)

Penao, mamm-goz, n'e' ket Kludenn
c'hoaz o tegas ma dillad d'ar gêr ?

Mona

Nann, mabig, n'e' ket bet c'hoaz ?

Yann

Sell an didalvez ! Hag eñ teir o lavared din
e oant prest !...

Mona

N'eus ket teir zun abaoe 'oe prenet an
danvez !

Yann

Ma n'arru ket fenoz, me 'houl bezañ
maout, ma ne roan ket e laz dezañ !

Job

(o tond en ti hag o selled ouz an daol)

N'eo ket bet Kludenn c'hoaz ?

Mona

Nann, mab bihan, pa n'e' ket bet 'vid ho preur, n'hall ket bezañ bet evidoh !

Yann

O ! Gallet a-walh 'nije bepred degas ma dillad-me d'ar gêr.

Job

Perag da re 'raog ma re ?

Yann

Laret 'nevoa din 'nije greet, ha paeet 'oa 'vid hen ober ! 'Nevoa ket evet daou chopinad jistr, disul, diwar ma godell, en ti Mari Chikore ?

Job

Din-me 'nevoa lavaret kemend-all, ha paeet 'm-oa dezañ ivez eur banne mik en ti Kolas Lip-lapenn.

Yann

Ne zoñjez ket te moarvad eo te a yel warhoaz d'an eured ?

Job

Ne zoñjez ket moarvad e lezin ma flas ganit ?

Yann

Da blas ? Da blas ‘zo amañ warhoaz !
‘Teus ket a zoñj e oas bet en foar Vleuniou,
bremañ zo teir zun, ha me ‘oa paotr ar gêr ?

Job

Ya, ma faotr, mez eur foar hag eun eured n’e’ ket memez tra !...Ha pa na vez te ar brasañ, ‘vel ma larez din aliez a-walh, me eo ar hosañ...Da dro e vo da vond, deiz an adeured.

Yann

N’in ket, foeltr gar din ! Ma henderv ‘nevoa pedet ahanon da vond deiz an eured, ha mond a rin !

Job

Ha ma henitervez nevez he-devoa pedet ahanon da vond da heh eured, ha mond a rin !

Yann

Gwelet e vo !

Job

Gwelet e vo 'ta !

Mona

Arsa, bugale, me 'zo souezet ganeoh. Goud mad a ret 'zo ezomm unan ahanoh er gêr warhoaz gand Fañch, abalamour d'an diou gazeg a zo prest d'ebeuli. Ha neuze, ho mamm hag ho c'hoar 'zo da vond dija ; gand unan ouspenn, e vo tri ahann, hag a zo brao !

Yann

Ya, mez Marharid ha mamm a zo o labourad ? Se ne gont ket 'vid bezañ en eured.

Mona

Kont,laoen ! Unan ahanoh a vo a-walh warhoaz du-ze, ha Job eo ar hosañ hag eo dleet dezañ mond.

Yann

Mamm-goz, Job a ya da gement for,
pardon hag eured a vez, ha me ‘vez tapet
dalmad da vesa ‘r gêr.

Job

Gaou a larez ; rag n’eus ket pemzeg deiz
c’hoaz ‘oas bet o vale gand ma eotr en foar
Montroulez.

Yann

Te ‘gont e talv se mond d’eun eured !...

Mona

Peuh, eun dro bennag ! Pemzeg deiz ‘zo
eur bouzared ganeoh ; ne glevan ken bemdez
nmed ar memez kaoz hag ar memez tabut !
Bepred ‘veh o ‘n em bikillad ‘balamour d’an
eured. M’am-ije-me gouvezet pesort talari
‘vije amañ, gand an eured-se, ‘m-ije miret ma
arhant, ha, faot a zillad nevez, ‘vijeh chomet er
gêr ho-taou !

Diviz II
Ar memez re. Kludenn

Kludenn

Salud ! salud ! Penaoz emañ ar bed amañ ?

Yann

Arru 'oas, Kludenn ? Ma dillad z'o ganit ?

Job

Biskoz kemend-all ! Hemañ, 'vad, a lamm
gand an dud ! Azen 'n ez koazez, Kludenn ?

Kludenn

(o lakaad eur pakad war an daol)

Ha c'hwi yah bepred, mamm-goz ?

Mona

Mond a ran bepred, Kludenn, mez eo torret
ma fenn din gand an daou astraker-mañ ! Mad
'teus greet arruoud.

Kludenn

Penaoz 'ta ?

Yann

(o selled ouz ar pakad)

Ma dillad-me int, n'e' ket gwir, Kludenn ?

Job

Marteze emaint o-daou aze.

Yann

(o selled adarre)

'Maint ket !

Job

Gortoz eun tamm, ha tap eur werenn, ma'h evo Kludenn eur werennad jistr ! Euz ar bourk amañ 'zo eur flipad mad a hent, hag an amzer 'zo tomm.

Kludenn

Ma feiz, bremañ, pan eo arru an abardaez-noz, eo brao a-walh bale. D'ho yehed, mamm-goz !

Yann

(o tífreuzañ ar pakad)

Me 'ouie a-walh ne oa nemed eur gwiskamant gantañ ! Ma hini eo, n'e' ket gwir, Kludenn ?

(Ober 'ra d'ar hemener eur serr-lagad).

Kludenn

Mab paour, n'e' ket sur, n'e' ket da hini eo ; hini Job am-eus achuet da gantañ ; mez te 'po da hini ivez 'benn arhoaz ar beure, beure mad !

Yann

Hag out eet d'ober hini Job da gantañ, ha me lared dit... Tez, me 'mo soñj ahanout !

Kludenn

Mab paour, Job 'zo bihannoh, hag evel-se eo en em gavet e hini achu da gantañ. Arsa, n'an ket da boz, rag labour am-eus muioh 'vid ne rin. Selaou, Yann, n'eus ken nemed ober an toullou boutono' war da chupenn, ober ar mañchou ha stagañ ane'. Bez dineh ; 'benn warhoaz ar beure 'vi ken faro ha Job !

Yann

‘Rez ket a hoap ahanon, kleved a rez !

Kludenn

‘H an ‘n em zro, ‘h an ‘n em zro ! Ma ve t
orret dit ‘benn e berr da noz, deus beteg du-
mañ, ha te ‘welo ha ne laran ket ar wirionez !

Kenavo, warhoaz ! Yehed deoh bepred,
mamm-goz !

Mona

Ha deoh ivez, Kludenn !

Diviz III
Pierig. Fañch. hag ar mez re.

Yann

Louf-torchenn ar gurun ! Ya, kerz ‘n-ez tro ! Me ‘gavo ahanout eur wech bennag !

Job

Selaou an inosant-mañ ! Penaoz ? ‘Po ket da zillad warhoaz ?

Yann

B rao eo dit komz, pa ‘teus bet da re !

Job

Ha neuze, peogwir e chomi er gêr, ne vo ket ezomm ken prim-ze euz da zillad nevez ?

Yann

(o c’hoarzin goap)

E chomin-me er gêr ? Paour-kêz, gwall-verr eo da spered mar kredez ‘vin-me paotr ar gêr warhoaz !

Pierig

(o tond en ti)

Bet eo Kludenn o tegas an dillad nevez
d'ar gêr ?

Yann

Ya, re Job !

Pierig

Greet mad int ?

Job

Feiz sur, gwaz dit, 'h an da weled !

*(Mond a ra an traoñ an ti ; hag e e teu,
gwisket gantañ eur bragou eun hnter troatad
re hir).*

Arsa, pe dal, pe mezo, pe inosant pe
gousket pe betra 'oa Kludenn p'e-noa greet ma
bragou ? Eun hanter re hir eo !

Yann

(o tiroll da hoarzin)

Hennez 'zo bet greet dit 'benn e kreskes !

Mona

(o tond)

Ola ‘vad, sell pegen hir ! Sach anezañ war greh !

Job

N’hallan biket sevel anezañ uhelloh !

Mona

Ma ! ma ! memestra ! Sell aze eur bragou kollet ?

Job

O ! boued ar groug ! Sell petra ‘n-eus greet din !

Yann

Ba ! gand trohañ diwarnañ ‘vo mad !

Pierig

(o vuzuliañ gand eun ere)

Kement-se re hir eo !

Job

Ya, sell pegement ! Red eo lared e’ Kludenn dall pe zod !

Fañch

(o tond en ti)

Ola ‘vad ! Sell pesort bragou hir !

Yann

*(‘zo eet er-mêz. Souden e tegouez gand
amezeien hag a hoarz, o tiskouez de’ Job gand
e vragou)*

Job

(da Yann)

Daoust ha red ‘oa dit mond da lared d’an
oll dond da weled ma bragou ? Kerz beteg ar
bourk, ha degas amañ c’hoaz ar mêt hag ar
person !

Eun amezeg

Feiz d’am douah⁴, aze ’nevoa kollet
Kludenn e vuzul, red eo lared !

Eun amezeg all

Eun tamm mad a goll eo da Job, danvez
kaer ‘vel ‘oa hennez !

---

⁴ v : ? (doue ?)

Job

Ya, mez kredet penaoz n'e' ket Job a baeo !

Eun amezeg all

'Vel just, da Gludenn e tle bezañ ar holl, n'e' ket dit !

Mona

(o trempañ soub)

Ar pezh 'zo greet a zo greet. Bremañ avad, pan eo kollet ar bragou, eo kollet an devez. Re a streuveull⁵ a oa amañ ivez gand an eured-se !

Eun amezeg

(da Job)

Penaoz e ri d'az pragou ? Kas anezañ da grennañ diwarnañ ?

Job

(o sevel e har)

Nom don toud ! Sell ar mab gavr ! Ya, mez sell pegen hir ! N'oun ket evid kerzed gantañ !

---

⁵ streuveull : ? (starfuill ?)

Pierig

Da vragou koz da zul a halli da lakaad warhoaz !

Job

Ma bragou koz ? Gand eur chupenn hag eun tok nevez ? N'ouzout ket petra larez !

Fañch

Gwir eo, ne vez ket brao eur bragou koz gand eur gwiskamant nevez.

N'eer ket d'an eured 'vel d'ar foar. Duze'vo merhed yaouank e-leiz !

Job

(o trei hag o tistrei)

Ma ene ! Ya, mez sell pegen hir !...

Mona

Ne verrao ket, 'vid kelo', chom da zelled outañ !

Kuitañ 'n-eus d'ober eo adkas anezañ d'ar bourk ?

Yann

Ya da, ha Kludenn a lezo ma dillad d'achui 'vid adober dillad hemañ. Me 'zo o vond raktal beteg di hag a welo hag-eñ 'vo labouret war dillad all ebed nemed war m re.

Fañch

Se 'zo mann d'ober, berraad eur bragou, ha te 'dleje kas amañ ganit, peogwir eh ez d'ar bourk !

Yann

Ma n'eo ket mann d'ober, Fañch, grez te al labour !

(Trohañ a ra bara hag amann).

N'ankounahez ket lezel plas ganin 'n ez kwele e kraou ar hezeg. Pa vin dizro, me 'yey davedout da gousked.

Mona

Yann, kaset ar bragou-mañ hag ar muzul ganeoh, ma mab bihan !

Yann

*(o vond er-mêz ne respont ket. An
amezeien a ya d'e heul)*

Fañch

(war an treuziou)

Yann, da vamm-goz a lavar dit dond da
gerhed ar bragou !

(o tistrei)

Ne ra van ebed.

Pierig

Me 'yey d'ar bourk, mar keret !

Job

Chom ergêr, pilet e vefes gand Yann.

Mona

Ar penn kaled ! Keun 'm-eus o vezañ laket
ma arhant e dillad dezañ !

Diviz IV

Ar meme re, nemed Yann

Job

Lezet hañ d'ober e benn ; n'in ket war e lerh.

Daoust ha c'hwi, mamm-goz, n'hallfeh ket, kentoh, trohañ eun tamm diwar ma bragou, an hed gand an ere-mañ.

Mona

Me, mabig paour ? Re deñval eo deut ma gweled d'ober labouriou evel-henn. Fañch amañ, marteze, a hallfe ober eun troh pe eur pleg, ma 'n-eus soñj c'hoaz e vicher goz.

Fañch

Me ? Ken pell zo n'em-eus ket na trohet na gwriet ? Ma vijen bet, 'vel bremañ zo daou vloaz ha tregont tri ha pevar devez, oh arruoud euz brezel ar Hrime, se 'nije koustet mann din trohañ diwar eur bragou, nag ober unan nevez ivez. Me 'm-eus soñj bezañ dreset seiz hag hanter-kant bragou ha chupenn ar memez deiz,

an deiz ma oa savet an drapo war dour Malakoff ; ar fuzuillou hag ar sabrinier a yee en-dro, mez ma nadoz ha ma zizaill a yee ivez. Peogwir eun ofiser ‘oa bet trohet ha toullet e chupenn dezañ en pemzeg plas. Dond a reas da gad ahanon ; eur Breton e oa... (*o klask*) ‘meus ken a zoñj euz e ano ; me ‘gav din ‘oa euz kostez Gwengamp pe Blouared : « Fañch, emezañ, ‘n eur drei e gein, gra eun toullad kraviou din ‘bar ar chupenn-ze, leh emañ ar brasañ toullou, rag e-berr, a dra zur, ‘vo ebatou en ti ar jeneral ! » ? « Ya, ‘mezon, mez ma stagan ho chupenn hag ho krohen stag-hastag. ». « ‘Vid kelo’ ze ! emezañ, kuit e vin neuze da vond da gad ar medisin, mar wriez war an dro an trohiou ‘eo ‘n em dillad hag ar re ‘zo ‘n em hrohen. »

Job

(*o ‘n em insahañ⁶*)

O ! kemener ar gurun !... Hag eur pez foñs e-neus greet !...

Fañch

---

⁶ insahañ : ?

Feiz d'am douah, me 'm-eus dreset 'liez a vragou ! Mez d'ar houlz-se 'oan en Sebas-topol, kompren a ret ?

Mona

Ober a-walh e rafeh c'hoaz, Fañch, ouz red.

Fañch

.. Ma vije ganin kement bragou am-eus dreset, 'nije ket manket a vrageier din 'hann da bell.

Job

('n e zoñj e-unan)

C'haont am-eus da gemer ma hontel gantañ !

Pierig

Gad Kludenn ???....

Job

Gand Kludenn ? Gand ma bragou ? Fañch, red 'vo deoh mond warnañ, n'eus ket da lared !...

Fañch

Heu ! heu !

Job

N'e' ket daou vloaz ha tregont tri miz ha pevar devez o-deus greet deoh ankouad ober eun troh en traou⁷ eur bragou !...

Fañch

(o selled ouz ar bragou 'n eur heja e benn)

Heu ! heu ! Ya ! ya ! Heu ! Re hir eo ! heu !...

Job

Me 'ya da dapoud sizail, neud ha nadoz !

Mona

Lez Fañch da zebri e goan ! Goude 'vo gwelet !

Fañch

---

⁷ : traou : traoñ.

Moereb koz, al labour-ze ‘oa evidoh. Me, ‘ouzoh a-walh, ‘zo diskrog re bell ‘zo diouz ar benviou-ze...

Mona

Me Gwriad ? Paour-kêz Fañch ! Ne welan ken toull an nadoz, abaoe pell zo ! Deut d’ho oan bepred.

(Ar zoubenn war an daol)

Kerz te da lemel ar bragou-ze, ha deus d’az koan.

(Job a ya da lemel e vragou. Dizrei a ra gantañ ‘n e zorn, e-kichenn an daol, e-leh ‘mañ ar re all o koaniañ).

Job

Ha lared n’emañ na mamm na Soaz er gêr ! C’hwi ‘lar, mamm-goz, eo dleet din mond warhoaz d’an eured, mez penaoz eh in-me gand eur zah evel-henn war ma foñs ?

Fañch

Hag e chomfes er gêr ; ne vo biken gwasoh dit ‘vid din !

Mona

(o sevel)

Eiz eru tremenet eo ; ‘h an d’ m gwele da ziskuizañ ma fenn. Debret ho koan, ma faotr bihan, ha c’ hwi, Pierig, laret ho pater hag et d’ ho kwele !

Job

Me ‘ m-eus ket a naon.

Fañch

Bet ‘ teus leiz da gov euz da vragou. Ma, me ‘ ya d’ ober ouz ma hezeg.

Job

(pa ‘ mañ Fanch o terhel)

Trist eo, memestra, zo amañ daou hag a hallje dresañ ma bragou, hag hini ane’ ne raje ?

(E benn etre e zaouarn).

Ma n’ an ket warhoaz d’ an eured, ne welin ket Marharid Boustouleg. ‘ Bae foar Vleuniou on hep kelo’ anezi... Ma verrafen ma bragou

me ma-unan ! Kement-e ne dle ket bezañ eun dra diêz.

(Klask a ra er pres sizail ha neud ha nadoz).

Sell amañ ar muzul ; kement-mañ am-eus da drohañ diwarnañ.

(Trohañ 'ra goustadig. Kleved a ra trouz hag e serr e stal).

Daoust ha n'e' ket eet Pierig da gousked ?

(Mond a r a da zelled)

Eo !... Al loar 'zo sklêr. Amañ, ouz ar preneustr, me ray eur hrav, 'vin ket pell. A ! Yann, n'houl leh ket kas ma bragou ganeoh ? Mad ! mad ! N'eus forz, dreset 'vo bepred, ha warhoaz me 'yey d'an eured, bezet droug ha mad ganeoh !

(Gwriad a ra).

Ha n'e' ket greet al labour-ze kenkoulz ha gand kemener ebed ? Kraviou Jezuz hir ha paduz, ar re-ze eo ar re wellañ. Ar startañ eo lakaad an neudenn en nadoz. Red mad eo din kemer goulou. Mad, setu greet an taol. Gwelom hag-eñ e vent mad din bremañ ? Mad sur ! Goude an eured, me 'gaso anezañ da Gludenn d'ober eun adtremen warnezañ. Ha

bremañ, da gousked ! Sell, ped eur eo ?
Hanternoz ! ‘M-eus ket kavet hir an amzer. Ar
vicher gemener, herv’ feson, ‘zo eur vicher ha
n’e’ ket enaoüz.

*(Lakaad a ra an nadoz hag an treo’ er
pres, an tamm danvez ‘n e hodell hag eh a en-
dro.)*

Diviz V

Mona

(o tond en ti, eur goulou 'n he dorn)

Sed amañ eun nozvez ! Lared 'n'on ket 'vid kousked gand ar bragou-ze war ma spered ! 'Vel ma lare Fañch, n'e' ket eun taol ampartiz d'ober, krennañ eun tamm diwarnañ. Hag ar paour-kêz Job 'n-esu muioh a digarez da vond du-ze, 'vid n'e-neus Yann. 'H an d'ober eun tamm dres d'e vragou, bepred,forz penaoz ; neuze 'vin dineh da gousked, hag eñ, ar paour-kêz bihan 'zo anezañ, a vo laouennoh warhoaz ar beure, pa gavo e dreo' par.

(Kemer 'ra er pres ar bragou hag an treo' all).

Pierig a lare 'oa red trohañ kement-mañ diwarnañ.

(O tispakañ ar bragou hag o lakaad e lunedou).

Ma ! ma ! 'velkent ! Greet e-neus Kludenn amañ eun tamm labour difripon⁸, eun tamm labour ha n'eo ket brao na mad ! Sell pebez kraviou !, ha penaoz eo trohet trao⁹ ar bragou-

---

⁸ difripon : fall

⁹ trao : traoñ.

ze ? ‘M-eus aon, diwar ar wech-mañ, ‘n-evo ket ma fratik ! Preset ‘oa, gwir eo ; mez n’eus forz ; ‘vez ket greet a labour evel-henn d’an dud ! Kleved ‘rey ganin ! Eun tamm danvez kaer evel-henn !

(Muzuliañ ‘ra, hag e troh eun hanter-troatad).

Evel-se ne vo ken re hir, ha gwelloh trohet ‘vo c’hoaz ‘vid ne oa a-raog ! Mar gallan, bermañ, gand ma hoz daoulagad, lakaad an neudenn en nadoz.

(Goude liez a daol-êsa e tap an toull. Gwriad a ra).

Mad eo evel-se ! Ha neuze, goude an eured, ma kar, e kaso anezañ da beurdresañ. *(Diou eur o son)*. Diou eur ! Amzer a-walh ‘m-eus c’hoaz da gousked ; n’on ket eur wall-gouskerez. Fenez, dreist-oll, o soñjal er paour-kêz Job, gand e vragou re hir, ne oan ket evid serri lagad ebed. Yann-ze a zo eur pezh divergont ! Lezet heñ, ‘vid ma helou, n’ey ket warhoaz d’an eured, pan eo dreset bragou e vreur... Bremañ, e kouskin êzetoh, mar bez bolantez Doue !

(Mond a ra er-mêz gand he goulou).

Ma feiz da douah, kouz! eo din 'ta mond war ar bragou. Bremañ bepred, e vin didrouz da labourad ha den ne welo ahanon. Yann 'zo du-hont, er gwele, eun eru 'zo o tirohal, hag ar re all a zo pep hini gand e hun. Gwelom hag-eñ 'm-eus ankouaet am micher goz...

(Kemer a ra bragou hag all e pres).

Arsa, an ere-mañ eo ar muzul. An hed gand hemañ 'm-eus da drohañ... Lared a-walh a reer, tud vad, mez chom er gêr, deiz eun eured, abalamour d'eur bragou re hir, 'zo kriz ha kaled da galon eur paotr yaouank.

Gwelom 'ta, Kludenn, ha me 'rey da vragou dit !

(Trohañ 'ra eun hanter troatad war e nano⁹).

Aze, Job, seu-c'hwi bremañ ho pragou er memez hed ganeoh... Eur wech, avad, 'm-oa gwelet unan en Sebastopol, hag eo ar hontrol a hoarvezas gantañ. Hennez a oa bet krennet diwar e ziouhar da lakaad ane' en hed gand e vragou. Braz e oa ! Hennez a oa braz ! « Ha brasoh 'oa 'vid Yann, a houlet-hu ? » « Ya, louz ! E vragou, e skeud-se, 'oa berr ; ne oa

---

⁹ nano ?

bragou ebed a vent dezañ. Hag eñ o tond da gad ahanon eun deiz : « Fañch, qu'il dit, -eur gall e oa – c'est-ti toe le couturier ? » « Oui, que j'lui dis. « Eh bien, tu me mettrais-ti bien un' rallonge à c'te fichu pantalon ? j'peux pas fair' voer mes mollets aux Cosaques ! » « Si tu veuax, que j'lui dis. Mad ! » Setu dond a reas ar Gozaked warnom, a-greiz kontañ, hag eñ 'oa galvet d'an tan. 'Benn 'oa noz, ne oa ket re verr e ziouhar ; trohet 'oant bet dezañ 'rez d'e zaoulin.

(Eur pennad emañ hep komz).

Ma, Kludenn, pa oan ez oad, me a oa gwelloh kemener evel-henn ! Sell amañ eur har vragou hag a oa trohet a-skij¹⁰ hag eben 'o eeun ! Ha pebez kraviou ! Ma welfe moereb koz al labour-mañ, te 'glevfe da begement. Mad eo dit on arru da zivankañ ahanout. Med pa 'mo eur bragou d'ober, n'e' ket te a yel warnezañ !

Me 'gav din aze 'maint eur skwer ha gwiriet 'vel 'zo dleet. 'Vidon da vezañ eet diwar ar vicher abaoe daou vloaz ha tregont, tri miz ha pevar devez, on barreg c'hoaz ganti.

---

¹⁰ a-skij : buan (?)

Alo, ma mignon Job, sell te aze bremañ eur
paotr moust. ‘Benn disul, e paei eur banne din.

Peder eur ! en koulz vad on ! Bremañ me
‘ya da lakaad o lein d’am hezeg.

*(Mond a ra er-mêz gand e letern marchosi,
goude bezañ lakaet pep tra en urz)*

Diviz VI
Job. Yann

Job

(o tond en ti, peder eur o son).

Peder eur ? N'on ket re abred. Daoust ha deut
'oa e zillad gand Yann euz ar bourk ?

Yann

(o tond en ti)

Sell, aze oas ken beurez ?

Job

Ha te 'ta ; te 'zo paotr beure mad ivez,
disheñvel diouz an daou all. Deut 'oa da zillad
ganit deh da noz ?

Yann

'Oant ket, mez Kludenn a deui bremañ
souden d'o degas d'ar gêr. Koulz hag achu
'oant pa oan deut ahane. Ha da vragou ?

Job

Ma bragou 'zo dreset..

Yann

(hir e fri)

Ha 'n-eus dreset piou anezañ din ?

Job

Me !

Yann

Te ?

Job

Ya, me ma-unan.

Yann

Neuze, moarvad eo dreset mad !

Job

Mad a-walh 'vid mond hirie d'an eured.

Yann

Me 'garje gweled 'vid kredi.

Yann

Diskouez a-walh 'rin anezañ dit. Tap ar
goulou !

Yann

N'eus ezomm 'bed a houlou, an deiz 'zo o tond.

Job

(o kemer e vragou)

Sell hañ aze !

Yann

Ya, mez lak anezañ warnout da weled.

Job

(O tispakañ e vragou)

Ola 'vad !

Yann

Bragou Pierig a zo deut ganit !

Job

Bragou Pierig ? ... Ma hini eo, hag a douefen ! Mil malloz ! Piou an diaoul a zo bet amañ oh ober an inglodo-mañ en-dro d'am bragou ?

Yann

(o c'hoarzin a-bouez-penn)

Feiz d'am doulle¹¹, mab paour, ar wech-mañ n'eo ken re hir ?

(Job a lak anezañ war horre egile).

Ne dap ket dit beteg pennou da zaoulin !
Te 'vo eun ibil, avad, da vond hirie d'an eured ! Ya, ya, kerz, mab paour, kerz gand da vragou Kernevad ! Me 'garje, 'vid pemp kwenneg, gweled ahanout o vond da dañsal evel-se ! A ! A ! A ! O ! O ! I ! I !

Job

'Out o serii da houg ! Marteze eo te e-neus greet an taol-mañ !

Yann

Me ? Ha me er bourk beteg hanternoz hag abaoe eun eur 'n em gwele ? N'e' ket te 'teus laret din raktal 'poa dreset da vragou ?

N'ez ket da damall 'darre all ar pez az-teus greet te da-unan !... 'N em dromplet 'po bet gand da vuzul, sell eno !... A ! A ! A ! I ! I !
'Welez ket sklêr, mab paour, pe 'poa greet da

---

¹¹ doulle ; ?

labour. Mez ba ! hennez ‘zo mad sur evel-se !
Gwechall ‘oa ar hiz da dougen brageier berr,
ha ne vo lared du-hont « Daolet ket ple,
bragou ma zad-koz ‘zo ganin !... A ! A ! A !

Job

(o furchal er pres)

Me ‘ouiz ‘walh ! Sed amañ daou bez
danvez trohet, hag eun all a zo ganin, se ‘ra
tri ; ha n’e’ ket me ‘m-eus trohet ane’ o-zri,
maneztoulle¹² gar din ! Yann, Yann, diwall na
ves bet –te o c’hoari din an dro-mañ.

Yann

pa laran dit, kred ahanon, n’on bet fenez
nemed er bourk ha ‘n em gwele !... A ! A ! A !

---

¹² maneztoulle ?

Diviz VII
Fañch. Mona hag ar memez re

Fañch

Petra ‘hoarvez amañ, pa reer kemend-all a drouz ?

Mona

Me ‘zo bet dihunet gand an “I –Ho“ hag ar jolori !...

Fañch

Feiz ‘vad, me ‘oa o leinañ ma hezeg, hag a zo bet souezet a-walh o kleved kement-mañ a hoari-gaer !

Job

Fañch, touet din war ho feiz n’e’ ket bet Yann en ti fenoz, adaleg eun eur !

Fañch

Perag ?

Job

Perag, sur !

Fañch

‘Gredan ket e ve bet neb leh, rag ganin ‘oa o kousked, hag emañ o paouez sevel.

Job

Koulskoude, n’e’ ket eun huñvre eo kement-mañ ! C’hwi ‘zo dihun ha me ‘zo ivez ! Ar mab gavr-mañ pe n’oun ket piou an diaoul skorn ‘zo bet o tismantr ma bragou din fenoz ! Sellet !!!

Oll

O ! Ola ‘vad !

Mona

Feiz, mab me ‘lar on savet hag em-eus trohet eur pezh diwarnañ, mez ‘m-eus ket trohet kement-se, ‘n oll gar din, peogwir ‘m-eus kemeret ar muzul.

Fañch

Saperbie ! Neuze ‘te eo red din ivez anza ma fehed. Me ‘zo savet ivez, peogwir ‘oa Job

kas berraad e vragou, hag em-eus trohet kemend all !

Job

(o kouezañ e ziouvreh)

Ha me 'm-oa trohet kemend-all a-raog !...

Mona

Arsa, Fañch, d'ober petra 'lareh ket din e oah en soñj da dresañ e vragou da Job !

Fañch

Ha c'hwi, mamm-goz, perag ne lareh ket din e vijeh savet da dresañ anezañ ?

Yann

Hi ! hi ! ha ! ha ! ha ! Tagañ 'rin ! Aiou ma hov ! Aiou ma hostou !.... Aiou ma fenn ! Hi ! ha ! ha ! ha ! ha ! Biskoaz n'em-eus gwelet eun taol ken fentuz !

Fañch

(o krafignad kostez e benn)

Nom don toud¹³ ! Mamm-goz, da betore
koulz oh savet ?

Mona

Da hanternoz pe war-dro.

Fañch

Dalv ! Sell, me ‘zo bet o trohañ an tamm
diwezañ !

Job

(o selled gand kalonad ouz ar bragou)
Deh ‘oa re hir, hag hirie eo re verr !

Yann

(gand goap)

Ha reer Job a chomo er gêr !

Mona

Diwallet, kanfard, petra n’arrufe ivez
ganeoh !

---

¹³ Nom don toud : ?

Diviz III
Ar memez re. Kludenn. An amezeien

Kludenn

(o tond en ti)

Amañ, da vihannañ, ‘zo tud joaüz, ha beure mad ! Abaoe toull an hent du-hont e kleven hemañ braz o sklokal. Petar ‘zo a-nevez ganit er beure-mañ, pan out eet en godin¹⁴ en eur zavel ?

An amezeien

(o tond en ti)

Petra ‘zo ? Petra ‘zo ? Dihunet eo ar vilajenn a-bez !

Yann

(o c’hoarzin)

Deh ‘poa gwelet paotr e vragou hir, ha c’hwi ‘wel hirie paotr e vragou berr !

Mona

Santez Anna ! AmaNn zo c’hoarvezet eun taol fenez ! Soñjet deoh...

---

¹⁴ godin ; godis (?)

Fañch

(mezeg)

Gortozet bepred ma ‘h in er-mêz.

Yann

(gand goap)

Nann, laouen ! N’eus ket re ahanout ! Sell
amañ, Kludenn, eur breur dit !

Kludenn

Ma, me ‘zoñj petra ‘zo arru !...

Yann

‘Zoñjez ket ! Re fentuz eo !

Amezeien

Lezet ‘ta mamm-goz da lared !

Mona

Soñjet deoh, Kludenn ‘n-evoa degaset deh
da Job eur bragou kalz re hir, hag om bet tri
fenoz, heb gouzoud an eil d’egile, o trohañ
diwarnañ !

*(Yann a ziroll da hoarzin ken e teu ar paz
dezañ).*

Kludenn

(Goude eur poz)

Ma feiz 'ta, neuze eo Yann a zo tapet !

Yann

(o tihoarzin)

Petra 'larez ?

Kludenn

Evel-se 'mañ kont ! An hini a greder 'zo tapet, n'e' ket tapet ; hag an hini a greder n'e' ket tapet a zo tapet !

Yann

Peseurt kaoziou eo ar re-mañ ? N'e' ket divunadennou 'zo ganim ! 'Teus ket c'hoant da lavared, moarvad, eo me 'zo tapet ?

Kludenn

Eo, ma hamarad paour, se, end-eeun, am-oa c'hoant da lared, nemed e oa gwell ganin e larjes da-unan.

Yann

Farsal a rez !

Kludenn

Madedone, ‘ran ket, siwaz, ‘n oll farsal !
keun braz am-eus, zoken, mez greet eo an
taol, ya, siwaz ! greet eo !

Yann

(nehet)

Pesort taol ‘ta ?

Kludenn

Ma hamarad paour, pardoni ‘ri ahanon ?

Yann

Perag ? Komz a ri, da vihannañ !

Kludenn

(war eun ton trist)

Sell petra ‘m-eus greet, ha da wellañ
kamarad ha da wellañ pratik am-oa !...

Yann

Hag e-teus greet petra ?

Kludenn

An diou glakenn a oa du-mañ deh, pa oan oh ober ma fakajou, an diou doupi-ze ‘zo kaoz, sur mad, e kemeris an eil ‘vid egile !...

Yann ha Job

An eil ‘vid egile ?

Fañch

Arsa, Kludenn, dizahañ ‘ri da gaoz eun dro bennag ?

Kludenn

Me ‘m-oa ‘n em dromplet deh d’abardaez, ha...

Yann ha Job

Ha ?

Kludenn

Ha degaset ganin e-leh bragou Job...

Yann

(o sevel e ziouvreh)

Forz !

Kludenn

... Bragou Yann.

Yann

(glaharet)

Ma bragou eured !

Job

(laouen)

Ya, ya, ma faotr, dalv da vragou !

(O stlap ar bragou berr dreist d'an daol).

Yann

(oh adstlap anezañ)

‘M-eus ket ezomm euz an dra-ze !

Job

(o teurel anezañ da Yann)

Na me ! N’e’ ket dit eo ?

Yann

(oh adstlap anezañ)

Din-me ? Bremañ, pa’z teus draillet
anezañ, kah e-barz ivez, ma karez !...

Job

(oh adstlap ar bragou)

Sell eun ebeul amañ !

(Evel-se e stlapont hag e tistlapont eur pennad ar bragou an eil d'egile, an amezeie, ha Fañch o c'hoarzin, Kludenn kas harz ane', ar vamm-goz juntet he daouarn. 'Taol fin, Yann a grog an dillad a zo pozet war an daol. Mez Job a grog warne ivez, hag en em gav bremañ unan a bep tu o sachañ war vragou nevez Job).

Job

Out o laoskaad ar bragou-ze ?

Yann

(o sachañ)

Hemañ 'vo din, pa laran ! 'Teus ket draillet ma hini. *(Kludenn ha Fañch a deu d'o dispartiañ)*

Mona

(o skei gand he hegel)

Paouezet bremañ ! A-walh eo ! Fin d'ar pardon ! C'hwi, ma faotr (*da Yann*) lezet ar bragou-ze gand ho preur, kleved a ret ? Ne vint ket draillet o-daou, bezañ 'vint ?

Yann

(o tiskregi 'n eur ouelañ)

Ya ! Job 'n-eus trohet diwar ma bragou aratoz kaer, da harz ahanon da vond d'an eured !... Job a ouie a-walh e oa hennez 'oa ma bragou !

Mona

Job, na me, na Fañch ne ouiem seurt ebed !Ma karjes bezañ kaset ar bragou ganit d'ar bourk, pa laren dit, penn beuz, Kludenn e-nije anavezet anezañ, ha kement-mañ ne vije ket c'hoarvezet. Eur gentel vad eo dit, ma faotr ; ne vi ket dalhmad kas tagañ da vreur hag ober goap anezañ, koulz hag euz ar re all !

Bremañ e chomi er gêr...

Job

Ya, nemed ha c'hoant e-nefe da vond da zañsal gand bragou e dad-koz...

Yann

Kludenn 'rey din eur bragou all !

Mona

Bragou ebed ken, nemed hennez !

Eun amezeg

(Da Yann)

Ma feiz, mab kêz, setu bremañ eo te eo
neuze paotr e vragou berr.

Kludenn

Ma Doue, war an tamm pri-mañ, den ne
oar petra a hall arruoud gantañ.